Nordre Follo kommune

Arkivsak-dok. 26/32488-1
Saksbehandler Hanne Svenkerud Frydenlund

Saksgang	Møtedato
Utvalg for klima, teknikk og miljø	17.11.2026

Forslag til forskrift om endring av forskrift om vann - og avløpsgebyr

Kommunedirektørens innstilling

Forskrift om endring av Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Nordre Follo kommune, Akershus legges ut til offentlig ettersyn i 6 uker.

Sammendrag

Virksomhet vann og avløp har jevnlig saker der abonnenten mener at forbruksgebyret for vann og avløp er «urimelig» høyt som følge av vannlekkasje. Det har utviklet seg en praksis der abonnenten kan innvilges reduksjon av forbruksgebyr avløp i tilfeller der vannet ikke har belastet kommunalt avløpsnett. En slik praksis må forskriftsfestes. Det legges frem et forslag til en bestemmelse som gir mulighet for reduksjon av forbruksgebyr avløp i særskilte tilfeller.

I tillegg foreslår vi en presisering i § 2-1 om gebyrplikt for hytter og fritidsboliger som er pålagt tilknytning, en oppdatering av § 4-7 som viser til virkemidlene kommunen har etter den nye vass- og avløpsanleggslova, og mindre tekniske oppdateringer i bestemmelsene om vannmålere som følge av statlig forskrift om krav til vannmålere. Vi foreslår også en endring i § 5-4 som gir kommunen større frihet til å fastsette tidspunkt for måleravlesning, nå som så godt som alle vannmålerne i kommunen er fjernavleste, og en presisering i § 6-3 om at betalingsfristen løper selv om abonnenten har klaget.

Faktaopplysninger

Generelt om VA-gebyrforskriften

Forskrift om vann- og avløpsgebyr for Nordre Follo kommune (heretter kalt VA-gebyrforskriften) trådte i kraft 01.01.2022. VA-gebyrforskriften er hjemlet i vass- og avløpsanleggslova § 4.

Forurensningsforskriften kapittel 16 setter rammen for utformingen av regler for gebyrberegningen. Etter forurensningsforskriften § 16-1 skal vann- og avløpsgebyrene ikke overstige kommunens

nødvendige kostnader på vann- og avløpssektoren. Det betyr at gebyrene ikke kan være høyere enn det det faktisk koster kommunen å levere tjenesten. Dette omtales som selvkostprinsippet.[1]

I Nordre Follo kommune beregnes årsgebyret på grunnlag av en todelt gebyrordning med en fast og variabel del. Den variable delen er forbruksgebyret som beregnes ut fra målt forbruk via vannmåler, med unntak for noen abonnenter. Forbruksgebyret for avløp fastsettes som hovedregel ut fra vannforbruket. Det betyr i praksis at kommunen regner med at like mye vann går ut i avløpet som det som kommer inn gjennom vannmåleren. Dette beregningsprinsippet omtales som vann inn = vann ut.[2]

Bakgrunn for forslag til forskriftsendring

Det kommer jevnlig saker der abonnenter har hatt større eller mindre vannlekkasjer, som igjen har resultert i økt forbruksgebyr for vann og avløp. Det står i dag ingenting i VA-gebyrforskriften som gir rett til redusert gebyr ved vannlekkasje hos abonnenten. Det er heller ikke noe krav om en slik bestemmelse etter vass- og avløpsanleggslova eller forurensningsforskriften.

Det har imidlertid utviklet seg en praksis, i tråd med selvkostprinsippet, at det i tilfeller der vannet ikke har belastet kommunalt avløpsnett, kan gis reduksjon for forbruksgebyr avløp. Så langt er det to abonnenter som har fått slik reduksjon. Kommunen er bundet til å følge reglene i den lokale gebyrforskriften vår også i klagesaker, så hvis det er ønskelig å videreføre en slik praksis, må denne forskriftsfestes.

I tillegg er det identifisert behov for enkelte oppdateringer og presiseringer av forskriften som følge av endringer i overordnet regelverk.

Gjeldende regelverk, vurderinger og forslag til forskriftsendringer er grundigere redegjort for i høringsnotatet.

Lover og regler

Lov 6. juni 2025 nr. 26 om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova)

Ot.prp.nr. 58 (1973-1974) Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter m.m.

Forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 16

Veileder til forurensningsforskriften kapittel 16

Forskrift 3. november 2021 nr. 3141 om vann- og avløpsgebyr, Nordre Follo kommune

Forskrift 11. desember 2019 nr. 1731 om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)

FNs bærekraftsmål

Saken berører i begrenset grad FNs bærekraftsmål. En klar regel om gebyrreduksjon ved lekkasje understøtter mål nr. 6 «Rent vann og gode sanitærforhold» ved å sikre effektiv og rettferdig forvaltning av vann- og avløpstjenestene.

[1] Veileder til forurensningsforskriften, § 16-1, 1.ledd.
[2] Veileder til forurensningsforskriften, § 16-4, 1. ledd.

Økonomiske konsekvenser

Den foreslåtte bestemmelsen vil medføre noe mer saksbehandling og dermed økte administrative kostnader. Det vurderes imidlertid at bestemmelsen ikke medfører behov for mer personell. Saksbehandling, også av klagesaker, er en del av gebyrgrunnlaget for vann og avløp, så eventuelle økte kostnader vil dekkes over gebyrene og ikke av kommunekassen.

Alternative løsninger

Endringsforslaget gir ikke abonnentene nye rettigheter eller plikter, som ikke følger enten av praksis kommunen har begynt å etablere eller overordnet lovverk vi ikke kan påvirke.

Kommunedirektørens vurdering

Vi mener det er nødvendig å avklare reglene for redusert avløpsgebyr ved lekkasje nå. Når kommunen ikke har en klar regel er det klagenemnda som avgjør enkeltsaker ved klage. Det gir ulik behandling og uforutsigbarhet for innbyggerne.

Den foreslåtte regelen vurderes å være enkel å forstå og enkel å saksbehandle etter, samtidig som den dekker de situasjonene som har vært til behandling i klagenemnda. Den bygger på et rimelig prinsipp: abonnenten skal ikke betale for avløp som aldri har gått i avløpsnettet.

Saken er liten og avgrenset, og vi vurderer at 6 ukers høringsfrist gir tilstrekkelig tid for innspill.

Kommunedirektøren anbefaler at forslaget legges ut på høring, slik det fremgår av innstillingen.

Ski, 26.10.2026

Øyvind Henriksen
Kommunedirektør

Monica Lysebo
direktør eiendom, samfunn og teknikk

Vedlegg

1 Høringsnotat endringsforskrift Nordre Follo kommune (2026_10_06 HSF)
2 Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Nordre Follo kommune av 3nov2021
3 Endringsforskrift til vann- og avløpsforskriften (2026_10_12 HSF)
4 Nordre Follo Kommune- VA-gebyrforskrift oppdatert (2026_10_12 HSF)
5 Nordre Follo Kommune- VA-gebyrforskrift med markeringer (2026_09_11)